

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

31 de Trebellianica deductione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

¶ Septimo, et expirat fideicommissum cum conditione, si sine liberis quis moriatur, si institutus ingrediatur monasterium: nisi ei aliud monasterium, vel pia causa substituitur, §. sed hoc presenti, de sanctiss. episc. in Authen. nisi rogati, Cod. ad senatusconsultum Trebellian. ubi disputatur de hac questione. Eritque monasterium loco liberorum, videlicet si ipsum successione capax sit, hoc enim liberorum loco est, d. l. §. sed hoc presenti, et ca. in presentia, de probatio alia monasteria, minime. Potissimum mendicantium, quæ in Gallia incapaces sunt possessionis, & hereditatum, vt omnia monasteria, latius de his postea, Deo fauente, interims vide Guilielm. Bened. ad ver. et uxorem nomine, num. 220. et seq. sed horum maxime, qui cum baculo & pera, ex sui ordinis possessione, id indicant mendicantiu titulo, viuunt vel viuere debent, nisi si quid accipiant elemosynæ titulo. Et de cordigeris iure pontificio expresse id cautum est, in Clemen. xxiij. §. dimituerunt, et §. nos autem, de ver. Dicant ergo, monasterium capax successione loco filii haberi, & ingressu religionis deficere fideicommissum. Id ipsum & si presbyteratum quis in aliqua ecclesia adipiscatur, ecclesia illa locum liberorum facit: neque si ita se alicui ecclesie seculari consecraret, vt perpetuo ibi sint, & in ecclesie illius utilitatem bona sua consecraret, non aliter, Authen. ingressi, de sacrosanct. eccles. C. et illud, de monach. in Authen. Et sic intellige §. sed hoc presenti, et §. presbyteros, de sanctiss. episc. in Authen. non de quibuslibet clericis, sed de additis certæ ecclesie in perpetuum, qui se & sua ei ecclesie consecraret: vt monachi monasterio. Et dummodo monasterium vel ecclesia, aut qui in illis habitant, fraude, dolo, vel aliis artibus ingredientem non pellexerint, vt fieret monachus: nam tunc omni iure successione eius priuantur, ca. constituit, 20. quest. 3. Panorm. in ca. in presentia, de probat. num. 3. et 46. ne dolo & fraude patrocinetur, l. i. et l. ne ex dolo, de dolo. Admonent tamen recte interpretes, ita demum deficere conditionem fideicommissi ingressu monasterii, si clausula simpliciter concepta sit, si sine liberis: diuersum autem statuendum si clausula habeat, si sine liberis ex se natis. Quia ciuili filiatio vel ficticia, ad mentem testatoris accommodari non potest, neque monasterium nasci dicitur ex eo, qui religionem proficetur, neque naturalis conditio ciuili fictione impleri potest, l. si ita quis testamento, §. 3. §. fin. de leg. 2. Papin. in l. fideicommissum, §. 7. de cond. et demonst. frat. Et ita Angelus de Vbaldis Perusinus, ad §. sed & hoc presenti, de sanctiss. episc. tradit post Ioan. de Bellouisi, monasterium loco liberorum non esse, si testator dixerit, si filius deceaserit sine liberis ex suo corpore descendens, &c. Item si mentio habeatur de alto vocabulo quod importet naturalem quandam significationem, vt, si sine liberis masculis, vel simili. Et tunc non expirat fideicommissum ingressu religionis instituti. Huicque sententie subscribunt Baldus in l. si ita quis §. fin. de legat. 2. Salycetus in Authen. nisi rogati, ad Trebell. C. Holtien. & Ioan. Andr. in ca. Raynaldus, de testam.

¶ Octauo, et ex minus solemnī voluntate non debetur fideicommissum, l. si ueritas, 23. C. de fideicom. quod in fine superioris ca. 28. explicauimus: nisi addita sit clausula codicillaris, quæ ab intestato faciat fideicommissum. Quia tunc sustinetur, vt etiam ex æquitate canonica heres in conscientia tenetur voluntatem certam testatoris apparentem in minus solemnī voluntate adimplere, Pan. ad c. quia pleriq. in fi. de immuni. eccl. Et ita etiam Iust. in §. si de fideicom. her. statuit, negantem fidei suæ restitutionem commissam, postea vero consententem, sed ad subtilitatem iuris recurrentem, quod non solemnī voluntate rogatus est, cogi ad restitutionem fideicommissi.

De Trebellianica deductione. Cap. 31.

Lib. 36. P. tit. 1. Lib. 6. C. tit. 48.

- 1 Trebellianici Senatusconsulti causa impulsua.
- 2 Pegasiani Senatusconsulti cautio.
- 3 Fiduciarius heres grauatus ratione sua partis tenetur ad debita defuncti, non hereditatis seu legatorum.
- 4 Trebellianica quarta quid dicatur, et eius partitio, et nu. 5.
- 6 Trebellianica ex quibus non detrahatur, et quando cesset, et §. 9. 10. 16. 17. 18. 19.
- 7 Trebellianica et Falcidia ex corporibus hereditariis detrahuntur: ut et quarta omnes, num. 25.
- 11 Princeps institutus et grauatus, quomodo et quando detrahatur quartam Trebellianicam.
- 12 Heres grauatus coactus adire, amittit commodum quartæ, et quæ ex iudicio defuncti percepturus erat.

- 13 Inventarium non faciens heres, nō amittit quartam Trebellianicam, ut Falcidiam.
- 14 Trebellianica prohiberi potest, ne detrahatur a restatore, ut et Falcidia: et nō prohiberi potest liberis primi grauati, an vero tacite, et quomodo prohibeatur, et §. 15. Fili grauati de restituenda hereditate, et et nepotes, duæ quartas detrahunt, Trebellianicam et legitimam, eod.
- 20 Trebellianica semel detrahitur ex pluribus gradibus substitutiua.
- 21 Trebellianica ex quibus causis minuitur, et seq. 23.
- 22 Feuda quando impuntur in quartam Trebellianicam, et item matrimonialia lucra.
- 24 Fructus quos et quando imputat in Trebellianicam, heres grauatus.
- 26 Trebellianica quarta finis et ratio.
- 27 Institutionis generalis ad particularem methodus.

Diximus proximo et superiori capite, fideicommissum expirare, quando non aditur ab herede instituto hereditas, quod facile accidebat, quādo suspectam et oneribus implicatam putabat hereditatem, et nullo vel modico lucro sperato omnino eandem repudiabat, §. sed quia heredes, de fideicom. her. §. de l. Falc. apud Iust. in l. quia poterat, 2. ad Treb. P. Cui malo obuia vt ieretur, primum Senatusconsulto Trebellianico caueri coepit et heredi, vt si heres rogatus fuisset infra dodrantem restituere hereditatem, pro rata parte in vtrumque: et fideicommissarium & heredem darentur actiones. In heredem quidem, iure ciuili: in eum vero qui recipiebat hereditatem, ex Senatusconsulto Trebelliano. At et si plus quam dodrantem, vel totam hereditatem restituere grauaretur, ex Senatusconsulto Pegasiano quartam partem retinebat: verum interpositis stipulationibus de oneribus pro rata subeundis, vel de hereditate vendita, si sponte adisset. Si autem coactus, vt omnes actiones et commoda ad fideicommissarium pertinerent, §. ergo, et d. §. sed quia, de fideicom. her. Subinde et Iustinianus vt hanc regulam illustraret, omnem auctoritatem Pegasiani Senatusconsulti rogatis captiosis illius cautionibus, in Trebellianum S. C. transfuit, illud ampliando, atque statuit, §. sed quia stipulationes, de fideicom. her. vt ex eo hereditates fideicommissarie restituatur, siue habeat heres quartam ex voluntate testatoris, siue plus, siue minus quartam bonorum remaneat, liceat ei vel quartam, vel quod deest, ex auctoritate Imperatoris retinere, vel repetere solutum, quali ex Senatusconsulto Trebelliano, pro rata portione actionibus, tamen heredem quam in fideicommissarium competentibus, videlicet si fiat restitutio sponte, ita quarta pars hereditatis penes fiduciarium, cum onere suo remanet pro debita Trebellianica quarta parte, non deducto ære alieno: sicuti de appellatione bonorum dicitur, in l. substitutum, §. 39. §. bona, de verb. sig. P. Quare hereditatis eius quarta, etiam æs alienum continebit, l. nomen, 26. §. portiones, eo. Notandum tamen teneri grauatum ad onera tantum hereditatis, non legatorum, scilicet: vt creditoribus defuncti pro rata partis suæ teneatur, non ad legata: quia ea soluit fideicommissarius solus, l. 1. §. pen. et si, et l. cum hereditas, et l. deducta, §. qui post, ad Treb. P. l. 2. et ibi gl. 1. et l. si. C. eo. tit. gl. in §. sed quia stipulationes, de fideicom. her. At perinde est hic dicere de bonis deducto ære alieno quartam deberi grauato: et non deducto, quartam eidem deberi ex hereditate. Reciduat enim in diem, quia deducto ære alieno proprie bona dicitur, l. mulier bona, de iur. dot. P. Eo tantum discrimine obseruato, quod grauatus non tenetur subire æs alienum hereditatis, legatorum, et fideicommissorum specialium, quamuis teneatur pro rata subire æs alienum testatoris. Excipit Iustinianus quando testator voluit vna re certa præcepta pro Trebellianica, heredem restituere hereditatem. Nam omnes actiones tunc in solidum transeunt in fideicommissarium, remanente re libera penes grauatum, tanquam penes legatarium, §. si quis vna, de fideicom. her. apud Iustin. l. quorones, 12. de her. inst. lib. 6. C. tit. 24. l. creditoris, C. de her. act. l. 1. §. si heres, præcepto fundo, et l. si legatus suspensus, 30. §. multum interest, ad Treb. P. Hinc et colligendum quod fit quarta Trebellianica, vt fit quarta pars hereditatis defuncti, quæ debetur heredi instituto grauato de restituenda tota vel parte hereditatis, in præmium aditionis et restitutionis, l. i. ad Trebell. P. Differt eo nomine a Falcidie quarta, quod Falcidia non a grauato de restituendo hereditate detrahatur, sed ab instituto pure sine grauamine, et tamen supra dodrantem onerato legatis, §. 1. de lege Falc. et tot. tit. ad l. Falc. vt dicemus in Falcidia Deo fauente. Verum Iustinianus ait, §. sed quia heredes, de fideicom. her. Senatusconsultum Pegasia-

Pegafianum ad similitudine Falcidia; quæ ex legatis detrahi per-
 mittebatur quartam partem, introductum esse, ut grauat ex here-
 ditate restituenda quartam etiam hereditatis deduceret. ¶ Tre-
 bellianica distinctione non recipit, quia vnus est species, nisi par-
 tiamur in veram, quæ quartam partem bonorum substitutum resti-
 tutione: & in eam, quæ plus vel minus continet propter volun-
 tatem defuncti, qui iussit aliquid certum percipere heredem gra-
 uatum pro quarta Trebellianica, si quis vna, eo. ¶ Detrahitur au-
 tem hæc Trebellianica, quando locus est detractioni, ex vniuer-
 sali fideicommissi, videlicet quod si de hereditate non autem ex
 re singulari restitutioni subiecta, lex Falcidia, §. si ad l. Falc. in
 P. tractat. Guid. Pap. dec. 466. Pan. in c. Raynuitus, in vlt. col. de testa.
 ¶ Communitatem autem opinio est interpretum, detrahi quartam
 Trebellianicam de qualibet re hereditaria, Bart. in l. in quartam,
 in 4. q. ad l. Falc. in quo conuenit cum Falcidia, quæ ex singulis deducit
 corporibus hereditariis legatis, l. linea margaritarum, l.
 Plautus, ad Falc. P. gl. in l. 2. C. eo. Nisi heredi res certa pro Trebel-
 lianica a defuncto relicta sit, quam solam, si iussit, detrahit, &
 ab aliis abstinere corporibus, ad §. si quis vna, de fideic. her. Aut si in-
 te heredem & substitutum ita conuenit sit, vt vna re conten-
 tus sit, seruanda est lex, l. si conuenit, de pos. P. l. filium quem ha-
 bentem, C. fam. eref. Vel si iam fructus perceptos impetrate teneat,
 & illi iusticiant pro Trebellianica. l. in fideicommissariam, ad
 Treb. P. l. quod de bonis §. fructus ad l. Falc. P. Vel si res alienata ab
 eodem, imputanda sit, l. 3. res que, ad Treb. Ad id insuper Gui-
 do Pap. in l. re partonatus hereditatis restituta, heredem resti-
 tuentem retinere quartam, & vna cui substituto cui restituit eum
 vel heredes eius vice eius partonatus esse, & pro quarta præsen-
 tate debere, §. in l. Pap. dec. 507. ¶ Ex ¶ restitutione facienda pau-
 peribus, nõ detrahit grauatam quartam, c. si pater, de testa. in 6. Paul-
 tus tamen Cast. in conf. 298. in cap. præsupposita pro vtraque opinione, ait
 detrahi ex fideicommissi relicto hospitali, si re auctoritate episco-
 pi fundato. Nam autem de relictis generaliter ad pias causas de-
 trahi possit, gl. in c. si pater, in verb. Trebellianicæ, de testam. in 6.
 aliter detrahi, & ibi Archid. quem plerique sequuntur. Alii plures
 negant detrahi, Bart. Ang. & alii in l. Marcellus, ad Treb. Bal. in lid
 quod pauperibus, 17. q. 2. ad l. si quis ad declinationem, de episc. & cler.
 C. Cyn. & DD. in Auth. sed cum testator, C. ad l. Falc. in d. l. Mar-
 cellus, 33. Pro quoque sententiam Cap. Tholof. conclusum est,
 nec detrahi posse, §. 3. Cap. Thol. Bar. in l. 1. ad municipium, nu. 3.
 ad l. Falc. P. Idipsum in tenatu Delphinali iudicatum tradit Guido
 Pap. 138. q. 1. Non ¶ detrahit heres Trebellianicam ex rebus res-
 tituentis, quas detraxisse conuincitur, sed portio illa ad fideum
 deuoluitur, l. rescriptum, de his quib. ut ind. P. l. Paulus respondit, 48.
 10 ad SC. Treb. P. ¶ Non ¶ detrahitur ex re alienari per testatorem
 prohibita, sed in ea re, & ibi Bal. expresse, C. ad l. Falc. Bart. & Cyn.
 in Auth. sed cum testator, c. in. Guid. Pap. dec. 511. 2. quia & ea pro-
 hibitione cõtenetur prohibita Trebellianica, quæ ex singulis cor-
 11 poribus hereditatis deducitur, vt dixi, §. Si ¶ princeps institutus
 grauat sit hereditatem, restituere, si nihil nomine quartæ rel-
 lectum sit, plerumque non solent retinere Trebellianicam; si autem
 quippiam prælegatum fuerit nomine Trebellianicæ, nunquam
 solet supplementum postulare, si minus quartam ei relictam sit, l. si
 12 legatus, 30 §. si ad Treb. P. ¶ Sexto, ¶ quod coactus adit hereditatem
 periculo fideicommissarii substituti, non debet quartam Trebel-
 lianicam detrahere, amittitque omne commodum, quod ha-
 biturus esset, si sponte adisset, imo & substitutioem pupillarem,
 l. ita tamen, 27. §. qui suspectam, §. si præceptis, l. nam quod, §. qui cõ-
 pulsus, l. quia poterat, ad SC. Treb. quoniam pluribus restituere
 grauat, ab vno tantum restituere compellus fuerit. Nam totam
 quartam & tunc amittit, si vnus ex pluribus totam hereditatem
 restituere coegerit, l. cogi, 16 §. Meianus, ad Treb. P. Et si pro parte
 sua restituenda tantum compellus fuerit, pro ea parte, partem am-
 mittit Trebellianicæ, Gui. Bened. in verb. absq. liberis, in substitui.
 fideicommissi, nu. 86. in fin. expressus textus in d. l. cogi, §. idem Me-
 nianus.

Ang. Ioan. And. in addit. ad Specul. tit. de instr. edit. §. fin. ver. non
 videmus, & alii plures, & secundum quam iudicatum refert Au-
 ferius ad doc. Capel. Thol. 314. in fin. additum, qui tamen decisum
 fuisse notat in Capella, posse cogi grauatum inuentarium facere
 per substitutum, officio iudicis, per Bartolum in l. cum tale, §. 1. de
 cond. l. & demon. in P. & in l. Marcellus, i. respons. §. coll. ad Tre-
 bellian. P. in §. si vero non fecerit, nu. 4. de hered. & Falcid. in Au-
 then. & c. Ratio nãhi videtur esse aperta, quia siue fideicommissi
 sit conditionale, vel in diem, fieri potest, vt illud deficiat pen-
 dente die vel conditione, & ita remaneat grauat immunitas ab
 onere, & rerum suarum descriptionem sponte facere non teneat;
 neque videtur malitiose inuentarium præmittere, qui interim
 dominus est, & potest fieri plenus dominus. Et si pater grauat
 est, frustra petitur inuentarium fieri, cum statim restitutio fieri
 debeat. At cogi ad inuentarium officio iudicis posse, multa, caus-
 sa cognita, mouere possunt iudicem, quæ nisi exponantur, pro
 bona fide grauat semper concludendum erit, l. merito, pro soc. P.
 ca. fin. de presump. in quo singulariter differt Trebellianica a Fal-
 cidia, quam heres amittit, si non fecerit intra tempora a iure con-
 stituta inuentarium, §. hinc nobis, §. §. seq. de here. & Falcid. in Au-
 then. aub. sed cum testator, §. his cessantibus, ad l. Falcid. C. l. fina. §. si
 autem dubius, C. de iure delib. Scio tamen Guidonem Papam
 hoc admittere in heredibus primi gradus filiis, non in extraneis,
 & vult hos extraneos ob non factum inuentarium priuari Tre-
 bellianica decif. 53. Sed ego contrarium sentio.
 ¶ Octauo, ¶ non detrahitur quarta hæc, si fuerit expresse pro-
 hibita a testatore. Nam posse prohiberi placuit verius esse, per
 Auth. sed cum testator, ad Trebell. C. & ibi gloss. & gl. in §. si vero ex-
 pressim, de hered. & Falcid. Bart. in d. l. Marcellus, Bald. ad l. filium,
 quem C. fam. eref. quæ admodum & Falcidia. Et in vno gradu
 prohibitio facta, censetur repetita in sequentibus, vt docet Gui-
 do Pap. q. 145. nu. 1. & q. 59. 2. nu. 1. Verum dubium maximum,
 num & prohibitio fieri possit in liberis primi gradus, qui detra-
 hunt communi iure, si grauentur de restituenda hereditate, duas
 quartas, legitimam & Trebellianicam: vnam tanquam filii, aliam
 tanquam heredes extranei, ca. Raynuitus, & ca. Raynaldus, de test.
 Guid. Pap. probat. decif. 52. Si cupis videre controuersias interpret.
 num duas vel plures, vel vnam tantum detraherent. filii, consule Fern-
 andum, in 5. presul. in quartam, ad leg. Falcid. vbi inuenies argum.
 in vtramque partem, & solutiones. Et legitimam quidem sine vilo
 onere, l. quoniam in prioribus, & l. scimus, C. de inoffic. testa. l. quan-
 quam, de fideicommissi. C. quia a lege naturali, non a patre habere vi-
 dentur, l. cum ratio, de bon. damnat. l. scripto, vnde lib. & ideo nec a
 patre in ea rogari possunt, l. si arrogatio, de adoption. P. l. coheredi, §.
 cum filia, de vult. l. ex tribus, C. de inoffic. testa. Idque non adhibita
 distinctione quando sub conditione grauat de restituenda he-
 reditate: quo casu verum quidam tantum id putant, non etiam si
 pure grauentur. Nam tu & aiunt, vnam detrahi tantum quartam
 legit. in, quod disputat & improbat Fernandus ad l. in quartam,
 in 5. presul. num. 3. & 6. ad leg. Falcid. vbi & num. 5. quod dicitur
 detractione quartarum in filiis grauat, habere locum in nepoti-
 bus grauat, docet. Et certè communis opinio dicitur esse a Gui-
 do Pap. & secundum eam iudicatum, vt prohiberi illis Trebel-
 lianica non possit, Guid. Pap. decif. 53. hanc sequitur, & secundum
 hanc iudicandum post plures relatos interpret. scribit fust. Jul. Clar. lib. 1.
 in ver. testam. q. 63. Mihi tamen verior videtur contraria senten-
 tia, quam sequitur etiam Fernandus, in 4. presul. commentar. leg. in
 quartam, num. 10. Primum, quia relicta legitima filiis, in reliquæ
 bonis pater liber est in disponendo, vt scribit Iustinianus in §. si
 vero vltra, ibi reliquam, §. c. de trien. & semi. in Auth. Facit & rub.
 cum sua dispositione in nouellis, coll. 8. vt liceat matri & aua & a-
 liis parentibus, post legitimam partem liberis relictam, quomodo vo-
 luerint residuam facultatem suam aliis disponere. 2. Quia filius Tre-
 bellianicam capit, vt diximus tanquam quilibet extraneus heres,
 d. c. Raynuitus, & Raynaldus, de test. potest autem, vt conuenit in-
 ter omnes fere, inter dici extraneis Trebellianica, Sic hoc ferend-
 um est, vt familie integre conferuentur, nu. 36. quæ valde diui-
 derentur, si duas quartas contra prohibitionem testatoris detra-
 heret heres. Quare post plures sententias relatos interpretum Iu-
 lius Clar. lib. 3. sent. iur. in verb. testamenti, q. 63. distinguit, & putat
 non prohiberi, si grauentur restituere extraneo: contra si grauentur
 restituere filiis vel familia. Ego nõ distinguo, sed posse vtroque casu
 prohiberi puto iure nouissimo: quia iure antiquo & Codicis, nõ
 poterat prohiberi quarta hæc vel expresse, l. 1. §. inde Negatius, ad
 Trebell. l. quod de bonis, ad leg. Falcid. P. l. inuenimus, C. ad Trebell. neq.

tacite vel per verba, ut totam hereditatem grauatus restituat, l. qui totam, eod. P. Hodie t̄troque modo potest, atq; de expressa iam consensum in eo omnium video. De tacita lis adhuc pendet, & iudicia varia ea de re lata sunt. Plures enim negant, non nisi expresse prohiberi posse, Paul. Castr. qui eius sententia alios refert, in Auth. sed cum testator, C. ad l. Falc. Fel. in c. auditis, de prescr. Sanior tamen contraria vis est sententia. Et Fernandus quidem, in 4. prefat. ad l. in quartam, nu. 11. ad l. Falcid. præceptor alias meus, posse tacite prohiberi quartam per has clausulas tradit, omnem hereditatem restituas, tota hereditas restituatur: bona omnia, vniuersum patrimonium totum. Et quicquid omnia & quacumq;, &c. per glo. in l. decem, de fideic. liber. quam Bar. probat. in l. Centurio, 27. de vulga. Placito supremæ curiæ Parisi. tam etiam inuenio dictum, apud Pap. lib. 20. rhaps. arrest. tit. 3. arrest. 19. per ea quæ expresse notantur in l. 1. §. inde Neratius, & l. Marcell. P. Eadem concludit Iulius Clarus, ubi supra q. 62. num. 4. ex his verbis, volo omnia & singula bona peruenire ad talem, continere prohibitionem detractionis Trebellianicæ, & Falcidiæ. Item in illa, volo pleno iure bona peruenire. Idipsum iudicatum testatur Guid. i. Papæ de off. 537. ubi contra. refert ratio. Et cons. 122. incip. Ioan. Molarij, num. 5. Num autem idipsum contineat clausula, sine aliena diminutione, vide Phil. ppura Corneam, consilio 187. incip. Trita & vulgata, 1. & 2. colum. in 1. colum. §. Nono t̄ non trahit heres grauatus Trebellianicam, si institutus sit gratia eius cui debet restituere, ut notat Bal. in l. post mortem, C. de fideicom. 4. colum. vers. vnum est valde notandum, & in l. iubemus, col. ver. quarto quaritur, ad Trebell. C. Cyn. in additio. in 17. fideicommissio. §. cum Polidius, de vsur. in P. §. Huc t̄ pertinet & 10. ut si filius alicuius institutus sit, & pater eius rogatus sit hereditatem ei filio restituere, pater non possit detrahere quartam hanc. l. cum filio, 11. de lega. 1. quamuis reliqua, quæ Trebelliani Senatufconsulti sunt, in eo fideicommissio locum habeant, l. 1. §. si filio, ad 18. Trebellia. P. Detrahet t̄ tamen, si ipse pater rogatus & institutus sit, Bar. in l. cogi, ver. si pater, nu. 1. eod. & in l. 1. nu. 2. eod. Undecimo, generaliter in omnibus testamētis, in quibus cessat Falcidia, cessat Trebellianica, idem in l. Marcellus, nu. 3. eod. & ibidem Ias. num. 10. 12. Ex hereditate, quam testator tenebatur al. cui reddere, heres grauatus de restituendo, non detrahit Trebellianicam, dicit. l. 19. cogi. 16. §. sed & si miles, & ibi Bar. Hinc t̄ etiam nota singulare, quod si gradus fideicommissi facti sunt plures, puta institutus grauatus est restituere Sempronio, & Sempronius post mortē suam Caio, Caius post mortem Antonio, institutus primus quartam Trebellianicam capiet, l. 1. §. inde Neratius, ad Trebell. vide Bal. in l. cum virum, 3. col. vers. quero an substitutus, de fideicommiss. C. Ang. ad §. si vero expressum de here. & Falc. non lequentes Sempronius restituendo Caio, nec Caius restituendo Antonio: ne per Trebellianicarum t̄ detractiones, hereditas nulla fiat. Nisi forsitan fideicommissarius ex persona instituti retineat, puta, si cum posset retinere institutus, gratiam quartæ fecit substituto, nec detrahit, sed totum restituit: nam tunc fideicommissarius restituens al. hoc nomine retinebit, d. l. cogi, ad Trebell. Item si coegit heredem ad retinēdum eius præmium accipit, cum suo periculo adita sit, d. l. Marcellus, §. quod autem, eod. gl. in d. §. inde Neratius. His t̄ & aliis quibusdam modis igitur, tolli poterit ex integro Trebellianica hereditas, vel pro maiori parte. Sed & vltra minui ex aliis quibusdā causis, si ea detrahat, receptam est. Minuitur enim interdum, vel auctoritate testatoris, quādo, ut diximus, testator voluit esse contentum heredem certa re pro Trebellianica: vel auctoritate legis, quando detractionis tempore minus quam deberet accipit, dum in eam al. imputantur ab instituto percepta, vel deperdita, vel alienata, l. 3. §. rei qua. ad Trebellia. P. Exceptis quæ perierint ex hereditate sine culpa & dolo instituti, quæ prius deducuntur, quam in eam ratio Trebellianicæ: quia ea non tenentur in quartam Trebellianicam vel Falcidiam heres imputare, l. mulier qua. duobus, §. sed enim, eod. Quæ admodum nec ea, quæ ex contractu inter viuos a testatore quæ sita sunt, l. pater filiam, 14. ad leg. Falc. P. Cessat enim ratio Trebellianicæ, quæ est, eam dari ut illiciatum ad adeundum heres. Quod autem ex cōtractu possidetur, aliam habet causam: nisi & ea ratione dari in contractu dictum sit, ut in Trebellianicam vel Falcidiam imputerent, l. cum quo, §. final. eod. l. 22. etiam, §. sed & si non mortis causa, de bon. liberi. Ita que iura feudalia, emphyteutica, & quæ ex pactis matrimonialibus maiorum heredi competunt, non imputabuntur in quartam Trebellianicam, ut aiunt Paul. & Alex. ad. in l. si patroni, ad Senatufconsultum Trebellianum, nisi ut proxime dictum est, tempore acquisitionis id cautum esset, ut imputarentur, in d. l. cum quo, §. 1. & d. l.

etiam, §. sed & si, vel velit tempore institutionis testator expresse ea imputari & compensari: ut & in Falcidia receptum est. l. si debitor, 12. ad legem Falc. P. Qui potuit enim prohibere integram, potuit & legem pro parte dare imputationi. Et in t̄ summa, ea solummodo, quæ grauatus iure hereditario percipit, computare debet in ratione Trebellianicæ, l. in quartam, 90. ubi e. exempla sequentia eod. filium quem habentem, C. famul. evfisc. l. quod sit aut liber, de mor. cau. donatio. siue legatum siue fideicommissum percipere, siue deducere, vel retinere iustus est, & pecunia qua accepta restituere iubetur, & quod implendæ conditionis gratia edatur. Quando autem partem acceptam a coherede imputet, vel non, iam tractatum inuenies, in gloss. l. in quartam, in ver. a coherede, ad legem Falcidiam, P. Sed t̄ de fructibus queritur, num si heres ante restitutionem perciperet fructus, qui ad quartam ascendant, num imputantur. Pro cuius solutione hic repetenda veniunt, quæ diximus in quæstione, num fructus percepti ex fideicommissaria hereditate restituendi sint substituto. Et proinde resoluo, si pure iniunctum sit fideicommissum, & in mora sit petendi substitutus, non imputabuntur in quartam, l. mulier, §. si heres, ad Trebellian. quia ex negligentia fideicommissarii non iudicio defuncti percepti sunt. Quod si in diem, vel sub conditione fideicommissum relictum sit, fructus medio tempore perceptos sibi in quartam, & quartæ fructus imputat: eos enim ex iudicio defuncti percipisse videtur, l. filiusfamilias, ad legem Falcid. P. In fideicommissariam, ad Trebellian. P. l. cum pater, §. Titio, de legatis 1. Exceptis liberis grauatis, qui perceptos fructus non imputant, l. iubemus, C. ad Trebell. neque nepotes, d. l. iubemus, §. illud, vel pronepotes, nec alii descendentes, Bar. in d. l. iubemus. Verumtamen extraneus non computabit fructus perceptos ex quarta sibi retinenda, sed sibi retinet præcipuos, dicit l. in fideicommissariam. Si quidem t̄ forma communis substitutalis omnium quartarum est, ut detrahanter, & quartæ fructus imputat, non in nuda proprietate, ut videbis tractatum in §. prohibemus, vers. non licebit, ad verbum relinquat, de trien. & sem. in Auth.

Finis t̄ Trebellianicæ deductionis est, cum relatione approbationis fideicommissi similis. Ratio quoque eius, & prohibitionis causa & imputationis, a voluntate pendet testatoris, quam sequendam omnibus voluntatibus sæpius monuimus. Possent hic addere pleraque alia subtilia, sed ea potius relinquenda sunt scholis, quam digna sint volumine de rebus vtilibus & grauisimis instituto. Quare hæcenus etiam sufficenter dictum puto, de institutionum generalium seu vniuersalium formulis, gradibus illarum, quæ per substitutiones annexantur. Nunc dicendum nobis est, de alia institutione particulari, quæ etiam in testamentis fieri solet, de legatis videlicet.

De Legatis, Cap. 32.

Lib. 2. Instit. tit. 20. lib. 30. 31. 32. P. tit. 1. lib. 6. C. tit. 37.

1. Legare quid in genere, & in specie: & legatus unde dicitur.
2. Prælegatum quid, & quando illud retinet heres repudiando hereditatem.
3. Legatum quid, diuisio, & formula antiquæ, & 4.
5. Legatum per vindicationem, per damnationem, per sinendi modum, per præceptionem vltimæ qualis, & nu. 6. 7. §.
9. Legata ad vnum genus redacta.
10. Legari quæ possunt, & seq.
11. Instrumenta plurium rerum indicata: & penus quid continet,
12. Supellex quid.
13. Vnus fructus omnium bonorum legatus uxori quid contineat.
14. De legatis 1. 2. 3. tituli quid contineant in summa.
15. Legatum fructuum nasciturorum quomodo purum & conditionale est, & transmissibile.
16. Legari quæ sunt in commercio hominum permissio, & illa ut intelligantur.
17. Aliena res legata quando ab herede dari, vel eius afirmatio debeat.
18. Emptionis nomine pro legata re, quando heres legatarius tenetur.
19. Legatum eius quod testator dicit se habere & non reperitur, inutile est.
20. Monumenta legari nequeunt, sed ius inferendi mortuum.
21. Legatum nõ valet eius, quod quis legatario tenebatur restituere.
22. Sua res quando domino legari vel donari potest.

